

ความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย

ปิยะพรรณ เอื้ออริยะพานิชกุล*
ชัยชนะ นิ่มนวล**

Ua-ariyapanichkul P, Nimnuan C. Anxiety about job application in senior undergraduate students. Chula Med J 2011 Jul - Aug; 55(4): 367 - 80

- Objective** : *The purpose of this cross-sectional descriptive study is to explore the level of anxiety and its associated factors regarding job application in senior undergraduate students of Chulalongkorn University.*
- Materials and Methods** : *Four hundred senior undergraduate students who are searching for jobs after graduation, not in pursuit of a Master Degree or those who already have reserved work. The research instruments were, namely: a demographic questionnaire, and a questionnaire on anxiety about job application.*
- Results** : *The results showed mean and SD regarding the anxiety about job application score were 58.9 and 12.96 respectively. The possible score range from 25-125. When using standard Mean \pm 1 SD to set the level of the anxiety of job application, 15.5 % of the population sample had high level of anxiety, with score higher than 72. Factors associated with increased anxiety about job application were female gender ($B = 3.308, p = 0.018$), incompetence in English ($B = -2.754, p = 0.035$) and discrepancy between the job requirement and the major subjects they have taken ($B = -2.687, p = 0.039$).*

* นิสิตปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Conclusion : *Minority of students has high level of anxiety about job application. Sex, competency in English, and consistency between the job requirement and the major subjects taken are significantly associated with anxiety about job application. The findings can be used by institution as a guidance for psychological health promotion and management of anxiety about job application in senior undergraduate students.*

Keywords : *Anxiety, job application, senior undergraduate students.*

Reprint request: Nimnuan C. Department of Psychiatry, Faculty of Medicine, Chulalongkorn University, Bangkok 10330, Thailand.

Received for publication. April 20, 2010.

ปิยะพรรณ เอื้ออริยะพานิชกุล, ชัยชนะ นิ่มนวล. ความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย. จุฬาลงกรณ์เวชสาร 2554 ก.ค. - ส.ค.;55(4): 367 - 80

วัตถุประสงค์ : การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความวิตกกังวลในการหางานทำ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัสดุและวิธีการ : กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 400 คน ที่สำเร็จการศึกษาแล้วจะหางานทำไม่ได้ศึกษาต่อ หรือทำงานที่มีอยู่แล้วใช้แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล และแบบประเมินความวิตกกังวลในการหางานทำ

ผลการศึกษา : พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำเฉลี่ย 58.9 (SD = 12.96) จากค่าคะแนนที่เป็นไปได้คือ 25-125 เมื่อใช้เกณฑ์ Mean \pm 1 SD กำหนดระดับคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำ พบว่าร้อยละ 15.5 ของกลุ่มตัวอย่างมีความวิตกกังวลในการหางานทำสูง ซึ่งมีค่าคะแนนสูงกว่า 72 คะแนน การวิเคราะห์ด้วย Multiple linear regression พบว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำสูง ได้แก่ เพศหญิง ($B = 3.308, p = 0.018$) ระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษไม่ดี ($B = -2.754, p = 0.035$) และความไม่สอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมา ($B = -2.687, p = 0.039$)

สรุป : นิสิตส่วนน้อยที่มีระดับความวิตกกังวลในการหางานทำสูง สูง และปัจจัยด้านเพศ ความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลักมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการหางานทำสูงอย่างมีนัยยะสำคัญ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางส่งเสริมสุขภาพจิต และอาจนำไปใช้ในการหาวิธีการจัดการกับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้ายได้

คำสำคัญ : ความวิตกกังวล, การหางานทำ, นิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย.

การประกอบอาชีพหรือการทำงานทำของนิสิต นักศึกษาเมื่อสำเร็จการศึกษา ทำให้มีรายได้ ทำให้มีโอกาสสร้างสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เป็นแหล่งที่ให้สถานภาพ (Status) ทางสังคม ทำให้มีบทบาทต่าง ๆ กันในด้านของจิตใจงานทำให้คนเรามีแรงจูงใจ ความภาคภูมิใจในตนเอง และความพึงพอใจในงานที่ทำ⁽¹⁾

นิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีสุดท้ายกำลังก้าวเข้าสู่ความรับผิดชอบตนเองในเรื่องของการทำงาน จึงเริ่มมีความคิดเรื่องการประกอบอาชีพที่มั่นคง แสวงหาข้อเท็จจริงจากอาชีพต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อการเลือกอาชีพ โดยคำนึงถึงโอกาสและข้อจำกัด การเลือกอาชีพเป็นการตัดสินใจที่สำคัญ นิสิตนักศึกษาเหล่านี้จึงมีความวิตกกังวลต่อสถานการณ์การทำงานที่ไม่แน่นอน เนื่องจากเป็นการเริ่มทำงานครั้งแรก ประกอบกับปัจจุบันนี้สภาพทางเศรษฐกิจตกต่ำและค่านิยมของสังคมในปัจจุบันที่เน้นการแข่งขันและความสำเร็จ ส่งผลทำให้เกิดความวิตกกังวลความเครียดมากขึ้น ปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ นิสิตนักศึกษาที่กำลังหางานทำมีความวิตกกังวลได้เช่นกัน ดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจจำนวนผู้ว่างงานทั่วประเทศในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2549 มีประมาณ 6.4 แสนคน เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาที่สำเร็จของผู้ว่างงาน พบว่าผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาว่างงานมากที่สุด ประมาณ 1.5 แสนคน รองลงมา คือ ระดับอุดมศึกษา ประมาณ 1.4 แสนคน⁽²⁾

เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลการศึกษาในประเทศไทยเกี่ยวกับความวิตกกังวล และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ในการเข้าใจระดับความวิตกกังวล และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิต และเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันหาแนวทางในการวางแผนส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาสุขภาพจิต โดยผู้วิจัยจะเลือกใช้นิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นกลุ่มตัวอย่าง

วัตถุประสงค์และวิธีการ

ประชากรในการศึกษานี้คือ นิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (ไม่รวมคณะแพทยศาสตร์และคณะทันตแพทยศาสตร์ เนื่องจากเมื่อสำเร็จการศึกษา 6 ปีแล้วต้องไปทำงานใช้ทุน ไม่ได้หางานทำ) กับสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 สำเร็จการศึกษาแล้วจะหางานทำไม่ได้ศึกษาต่อ หรือทำงานที่มีอยู่แล้ว จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสาขาวิชาในชั้นแรก โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละสาขาวิชาในสัดส่วนเท่า ๆ กัน คือ กลุ่มสาขาละ 200 คน ต่อจากนั้นในแต่ละสาขาวิชากำหนดจำนวนตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละคณะ และเก็บข้อมูลนิสิตคนใดก็ตาม ที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดและยินดีเข้าร่วมวิจัยจนครบตามจำนวน ในช่วงต้นเดือนธันวาคม 2549 ถึงต้นเดือนมกราคม 2550

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1) แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิต ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับ เพศ อายุ คณะ ภูมิลำเนาเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) ระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ / ด้านคอมพิวเตอร์ / ด้านวิชาหลัก (วิชาเอก) ความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมา โรคประจำตัว สถานภาพสมรสของบิดามารดา การศึกษาของบิดา/ มารดา อาชีพของบิดา/มารดา รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บิดาและมารดา) และความคาดหวังของบิดา/ มารดา

2) แบบประเมินความวิตกกังวลในการหางานทำ ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนามาจากแบบวัดความวิตกกังวลในการสอบของวังรอง งามศิริ⁽³⁾ ประกอบด้วยข้อความ 25 ข้อ แต่ละข้อมีคะแนน 1 ถึง 5 (1 = ไม่มีความรู้สึกหรืออาการเกิดขึ้นเลย 2 = มีความรู้สึกหรืออาการเกิดขึ้น 1-2 ครั้งใน 1 สัปดาห์ 3 = มีความรู้สึกหรืออาการเกิดขึ้น 3-4 ครั้งใน 1 สัปดาห์ 4 = มีความรู้สึกหรืออาการเกิดขึ้น 5-6 ครั้งใน 1 สัปดาห์ 5 = มีความรู้สึกหรืออาการเกิดขึ้นทุกวัน)

ดังนั้นคะแนนรวมคือ 25 -125 โดยที่คะแนนสูงหมายถึง มีความวิตกกังวลในการหางานทำมากมีค่าแอลฟาครอนบาค์ของกลุ่มตัวอย่างจริงเท่ากับ 0.897 สำหรับการศึกษาครั้งนี้จะแปลผลโดยการรวมคะแนนดิบ และรายงานผลเป็นค่า Norm ของกลุ่มตัวอย่างนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลในการหางานทำกับข้อมูลส่วนบุคคลของนิสิตทีละคู่ (Univariate Analysis) โดย Independent - Samples T Test และ One - way ANOVA และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำกับปัจจัยต่าง ๆ ด้วย Multiple Linear Regression โดยเลือกตัวแปรเข้า model จากผลของการวิเคราะห์ตัวแปรรายคู่ที่มีค่า p-value < 0.10 ด้วยวิธี enter หลังจากนั้นปรับ model ทีละขั้น โดยการตัดตัวแปรที่ p-value \geq 0.05 ออกทีละตัวจน model สุดท้ายที่คงไว้เฉพาะตัวแปรที่ p-value < 0.05

ผลการศึกษา

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน พบว่านิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (60%) ส่วนมากจะมีอายุระหว่าง 21 - 23 ปี โดยครึ่งหนึ่งของทั้งหมดได้เกรดเฉลี่ยสะสมอยู่ในช่วง 3.00 - 3.49 นิสิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร ไม่มีใครประจำตัว นิสิต 1 ใน 4 มีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 40,001 - 60,000 บาท และทั้งบิดาและมารดาค่อนข้างคาดหวังหรือคาดหวังอย่างมากกับการหางานทำของนิสิต (56% สำหรับบิดา และ 65% สำหรับมารดา) นิสิตส่วนใหญ่มีระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ และระดับความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนระดับความสามารถทางด้านวิชาหลัก (วิชาเอก) อยู่ในระดับค่อนข้างดี และความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก(วิชาเอก)ที่ได้เรียนมานั้นค่อนข้างตรงดังตารางที่ 1

จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 400 คน เมื่อผู้วิจัยได้ตรวจสอบดูการกระจายของข้อมูล พบว่ามีตัวอย่างที่มีค่าความวิตกกังวลแตกต่างไปจากกลุ่มมาก (Outlier) จำนวน 6 คน และจำนวน 1 คน ที่มีข้อมูลไม่ครบ (Missing)

เนื่องจากตอบแบบประเมินไม่สมบูรณ์ ดังนั้นค่า Norm และการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป ผู้วิจัยจะใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 393 คน พบว่านิสิตมีค่าคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำเท่ากับ 58.9 (SD = 12.96) โดยมีค่ามัธยฐาน = 58 พิสัยระหว่างควอไทล์ (IQR) = 19 ค่าต่ำสุด 31 ค่าสูงสุด 94 โดยมีการกระจายของข้อมูลที่เข้าใกล้การกระจายปกติ เมื่อใช้เกณฑ์ Mean \pm 1 SD กำหนดระดับคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำ พบว่านิสิตมีความวิตกกังวลในการหางานทำต่ำจำนวน 64 คน ซึ่งมีค่าคะแนนต่ำกว่า 46 คะแนน (16.3%) และมีความวิตกกังวลในการหางานทำสูงจำนวน 61 คน ซึ่งมีค่าคะแนนสูงกว่า 72 คะแนน (15.5%)

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์ของปัจจัยต่าง ๆ ทีละปัจจัยต่อคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำ พบว่าเพศหญิงมีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำสูงกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ นิสิตที่มีความสามารถทางด้านวิชาหลัก (วิชาเอก) อยู่ในระดับไม่ค่อยดี หรือระดับปานกลาง จะวิตกกังวลในการหางานทำมากกว่านิสิตที่อยู่ในระดับค่อนข้างดี หรือระดับดีมากอย่างมีนัยสำคัญ และนิสิตที่มีความสนใจในอาชีพไม่ตรงเลย หรือไม่ค่อยตรง หรือตรงปานกลางกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมา จะวิตกกังวลในการหางานทำมากกว่านิสิตที่มีความสนใจในอาชีพค่อนข้างตรง หรือตรงอย่างมากกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมาอย่างมีนัยสำคัญ

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และจากการวิเคราะห์ตัวแปรทีละคู่ ที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ p < 0.10 ถูกนำมาวิเคราะห์ด้วย Multiple linear regression ร่วมกัน ดังตารางที่ 3 พบว่าเพศหญิงจะมีความวิตกกังวลมากกว่าเพศชาย ความสามารถทางภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้น จะลดคะแนนความวิตกกังวลลง (b = 2.75) และถ้าคะแนนความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมาเพิ่มขึ้น คะแนนความวิตกกังวลจะลดลงเช่นกัน (b = 2.69)

ตารางที่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ (N = 400)		
ชาย	127	31.8
หญิง	273	68.3
อายุ ค่าเฉลี่ย(SD), ค่าต่ำสุด, ค่าสูงสุด (N = 400)	21.8 (0.82)	20, 25
คณะ (N = 400)		
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (N = 200)		
คณะวิศวกรรมศาสตร์	57	14.3
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี	47	11.8
คณะวิทยาศาสตร์	41	10.3
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	13	3.3
คณะเศรษฐศาสตร์	12	3.0
คณะเภสัชศาสตร์	11	2.8
คณะสหเวชศาสตร์	10	2.5
คณะสัตวแพทยศาสตร์	9	2.3
กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (N = 200)		
คณะครุศาสตร์	45	11.3
คณะอักษรศาสตร์	45	11.3
คณะนิติศาสตร์	35	8.8
คณะรัฐศาสตร์	35	8.8
คณะนิเทศศาสตร์	20	5.0
คณะศิลปกรรมศาสตร์	13	3.3
คณะจิตวิทยา	7	1.8
เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) (N = 400)		
ต่ำกว่า 2.00	0	0.0
2.00 - 2.49	14	3.5
2.50 - 2.99	102	25.5
3.00 - 3.49	201	50.3
3.50 - 4.00	83	20.8
ภูมิลำเนา (N = 400)		
กรุงเทพมหานคร	265	66.3
ปริมณฑล	32	8.0
ต่างจังหวัด	103	25.8
โรคประจำตัว (N = 400)		
ไม่มี	344	86.0
มี	56	14.0

ตารางที่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรสของบิดามารดา (N = 400)		
อยู่ด้วยกัน	346	86.5
แยกกันอยู่	11	2.8
หย่าร้าง	21	5.3
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	22	5.5
การศึกษาของบิดา (N = 400)		
ไม่ได้เรียน	1	0.3
ประถมศึกษา	50	12.5
มัธยมศึกษา	67	16.8
อาชีวศึกษา หรือ อนุปริญญา	58	14.5
ปริญญาตรี	151	37.8
ปริญญาโท หรือเทียบเท่า	63	15.8
ปริญญาเอก หรือเทียบเท่า	10	2.5
การศึกษาของมารดา (N = 400)		
ไม่ได้เรียน	1	0.3
ประถมศึกษา	64	16.0
มัธยมศึกษา	57	14.3
อาชีวศึกษา หรือ อนุปริญญา	63	15.8
ปริญญาตรี	181	45.3
ปริญญาโท หรือเทียบเท่า	28	7.0
ปริญญาเอก หรือเทียบเท่า	6	1.5
อาชีพของบิดา (N = 400)		
รับราชการ	93	23.3
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	25	6.3
เกษตรกรรม	10	2.5
ลูกจ้างเอกชน	50	12.5
ธุรกิจส่วนตัว	170	42.5
รับจ้าง	12	3.0
ไม่ได้ทำงาน	19	4.8
อื่น ๆ (เสียชีวิต)	21	5.3
อาชีพของมารดา (N = 400)		
รับราชการ	94	23.5
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	21	5.3
เกษตรกรรม	9	2.3
ลูกจ้างเอกชน	38	9.5
ธุรกิจส่วนตัว	125	31.3
รับจ้าง	15	3.8
ไม่ได้ทำงาน	93	23.3
อื่น ๆ (เสียชีวิต)	5	1.3

ตารางที่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บิดาและมารดา) (N = 400)		
น้อยกว่า 20,000 บาท	28	7.0
20,001 - 40,000 บาท	92	23.0
40,001 - 60,000 บาท	100	25.0
60,001 - 80,000 บาท	58	14.5
80,001 - 100,000 บาท	58	14.5
100,000 บาทขึ้นไป	64	16.0
ความคาดหวังของบิดา (N = 379)		
ไม่คาดหวังเลย	6	1.5
ไม่ค่อยคาดหวัง	34	8.5
คาดหวังปานกลาง	114	28.5
ค่อนข้างคาดหวัง	172	43.0
คาดหวังอย่างมาก	53	13.3
บิดาเสียชีวิต	21	5.3
ความคาดหวังของมารดา (N = 395)		
ไม่คาดหวังเลย	4	1.0
ไม่ค่อยคาดหวัง	24	6.0
คาดหวังปานกลาง	106	26.5
ค่อนข้างคาดหวัง	184	46.0
คาดหวังอย่างมาก	77	19.3
มารดาเสียชีวิต	5	1.3
ระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (N = 400)		
ระดับไม่ดีเลย	2	0.5
ระดับไม่ค่อยดี	46	11.5
ระดับปานกลาง	181	45.3
ระดับค่อนข้างดี	137	34.3
ระดับดีมาก	34	8.5
ระดับความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ (N = 400)		
ระดับไม่ดีเลย	0	0.0
ระดับไม่ค่อยดี	28	7.0
ระดับปานกลาง	203	50.8
ระดับค่อนข้างดี	142	35.5
ระดับดีมาก	27	6.8

ตารางที่ 1. ปัจจัยส่วนบุคคลของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับความสามารถทางด้านวิชาหลัก (วิชาเอก) (N = 400)		
ระดับไม่ได้เลย	0	0.0
ระดับไม่ค่อยดี	9	2.3
ระดับปานกลาง	172	43.0
ระดับค่อนข้างดี	193	48.3
ระดับดีมาก	26	6.5
ความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมา (N = 400)		
ไม่ตรงเลย	23	5.8
ไม่ค่อยตรง	68	17.0
ตรงปานกลาง	116	29.0
ค่อนข้างตรง	153	38.3
ตรงอย่างมาก	40	10.0

ตารางที่ 2. การวิเคราะห์ตัวแปรรายคู่ (bivariable analysis) ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความวิตกกังวล

ปัจจัย	คะแนนความวิตกกังวล			
	ค่าเฉลี่ย (SD)	t / F	df	p-value
เพศ (N = 393)				
ชาย	56.6 (12.3)	-2.471	391	0.014
หญิง	60.0 (13.1)			
อายุ (N = 393)				
20 ปี	59.0 (11.20)	0.377	5, 387	0.865
21 ปี	59.3 (13.24)			
22 ปี	58.6 (12.92)			
23 ปี	60.1 (13.68)			
24 ปี	56.6 (8.49)			
25 ปี	50.5 (10.61)			
คณะ (N = 393)				
กลุ่มคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	57.8 (12.15)	-1.834	391	0.067
กลุ่มคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	60.1 (13.65)			
เกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) (N = 393)				
ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 2.99	58.8 (12.19)	0.220	2, 390	0.803
3.00 - 3.49	58.7 (12.63)			
3.50 - 4.00	59.8 (14.76)			

ตารางที่ 2. การวิเคราะห์ตัวแปรรายคู่ (bivariable analysis) ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความวิตกกังวล (ต่อ)

ปัจจัย	คะแนนความวิตกกังวล			
	ค่าเฉลี่ย (SD)	t / F	df	p-value
ภูมิลำเนา (N = 393)				
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล	58.7 (12.87)	-0.527	391	0.599
ต่างจังหวัด	59.5 (13.27)			
โรคประจำตัว (N = 393)				
ไม่มี	58.6 (12.77)	-1.341	391	0.18
มี	61.1 (13.99)			
สถานภาพสมรสของบิดามารดา (N = 393)				
อยู่ด้วยกัน	58.7 (12.98)	0.339	2,390	0.712
แยกกันอยู่ หรือ หย่าร้าง	60.6 (11.85)			
บิดาหรือมารดาเสียชีวิต	59.9 (14.53)			
การศึกษาของบิดา (N = 393)				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	59.3 (12.37)	0.467	391	0.641
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญาตรี	58.7 (13.43)			
การศึกษาของมารดา (N = 393)				
ต่ำกว่าปริญญาตรี	57.6 (12.29)	-1.848	391	0.065
ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญาตรี	60.1 (13.43)			
อาชีพของบิดา (N = 393)				
รับราชการและรัฐวิสาหกิจ	59.8 (13.95)	0.583	2,390	0.558
ธุรกิจส่วนตัว	58.1 (11.71)			
อื่น ๆ	59.3 (13.74)			
อาชีพของมารดา (N = 393)				
รับราชการและรัฐวิสาหกิจ	61.2 (13.47)	2.400	2,390	0.092
ธุรกิจส่วนตัว	58.4 (12.57)			
อื่น ๆ	57.8 (12.78)			
รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน (บิดามารดา)(N = 393)				
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 40,000 บาท	57.8 (12.52)	0.655	2,390	0.520
40,001 - 80,000 บาท	59.2 (13.00)			
80,001 - 100,000 บาทขึ้นไป	59.6 (13.34)			
ความคาดหวังของบิดา (N = 372)				
ไม่คาดหวังเลย หรือ ไม่ค่อยคาดหวัง หรือ	57.7 (12.84)	-1.468	370	0.143
คาดหวังปานกลาง				
ค่อนข้างคาดหวัง หรือ คาดหวังอย่างมาก	59.7 (12.83)			
ความคาดหวังของมารดา (N = 389)				
ไม่คาดหวังเลย หรือ ไม่ค่อยคาดหวัง หรือ	58.3 (12.79)	-0.821	387	0.412
คาดหวังปานกลาง				
ค่อนข้างคาดหวัง หรือ คาดหวังอย่างมาก	59.4 (13.01)			

ตารางที่ 2. การวิเคราะห์ตัวแปรรายคู่ (bivariable analysis) ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ กับความวิตกกังวล (ต่อ)

ปัจจัย	คะแนนความวิตกกังวล			
	ค่าเฉลี่ย (SD)	t / F	df	p-value
ระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ (N = 393)				
ระดับไม่ดีเลย หรือ ระดับไม่ค่อยดี หรือระดับปานกลาง	60.0 (12.81)	1.857	391	0.064
ระดับค่อนข้างดี หรือ ระดับดีมาก	57.6 (13.07)			
ระดับความสามารถทางด้านคอมพิวเตอร์ (N = 393)				
ระดับไม่ดีเลย หรือ ระดับไม่ค่อยดี หรือระดับปานกลาง	60.0 (13.22)	1.887	391	0.060
ระดับค่อนข้างดี หรือ ระดับดีมาก	57.5 (12.50)			
ระดับความสามารถทางด้านวิชาหลัก (วิชาเอก) (N = 393)				
ระดับไม่ดีเลย หรือ ระดับไม่ค่อยดี หรือระดับปานกลาง	60.6 (13.3)	2.327	391	0.020
ระดับค่อนข้างดี หรือ ระดับดีมาก	57.6 (12.6)			
ความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมา (N = 393)				
ไม่ตรงเลย หรือ ไม่ค่อยตรง หรือ ตรงปานกลาง	60.3 (13.4)	2.170	391	0.031
ค่อนข้างตรง หรือ ตรงอย่างมาก	57.5 (12.4)			

ตารางที่ 3. ตัวแปรที่อธิบายความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิต ใน Model สุดท้าย (N = 393)

ตัวแปร	B	S.E B	β	t	Sig
เพศหญิง	3.308	1.388	0.119	2.383	0.018
ระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ	-2.754	1.304	-0.105	-2.112	0.035
ความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมา	-2.687	1.297	-0.104	-2.072	0.039
Constant	61.322	3.726		16.456	< 0.001
R ² = 0.036 S.E. est.= 12.772 F = 4.838 p – value < 0.001					

วิจารณ์

ความวิตกกังวลในการหางานทำ วัดจากแบบประเมินความวิตกกังวลในการหางานทำที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากแบบสอบถามที่พัฒนาโดยรังรอง งามศิริ⁽³⁾ แบบประเมินที่ปรับปรุงมานี้มีค่าความเที่ยงและความตรงที่ยอมรับได้ ข้อมูลได้จากกลุ่มตัวอย่างที่มีการสุ่มตามที่กำหนดไว้ และพบว่าการกระจายของคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำมีค่าใกล้เคียงกับการกระจาย

ตามปกติ (Normal Curve) เนื่องจากยังไม่มีเกณฑ์กำหนดว่าค่าคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำ มีช่วงระดับคะแนนเท่าใด ผู้วิจัยจึงพิจารณาจากค่า Norm ของกลุ่มตัวอย่างนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยอาศัยเกณฑ์ Mean \pm 1 SD เพื่อหาค่าความวิตกกังวลที่ผิดปกติ และกำหนดว่าค่าคะแนนที่มากกว่า 72 คะแนนขึ้นไป ซึ่งมีร้อยละ 15.5 ของกลุ่มตัวอย่าง จัดว่าเป็นความวิตกกังวลในการหางานทำ

ที่สูงหรือผิดปกติปัจจัยในด้านเพศมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการหางานทำ พบว่าเพศหญิงมีความวิตกกังวลในการหางานทำมากกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวรินทร รามสูต⁽⁴⁾ ที่พบว่าเพศหญิงมีอาการนอนไม่ไหวและคิดมากกว่าเพศชาย และเมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของการรับรู้ระดับความเครียดในแหล่งความเครียดด้านเรื่องส่วนตัวรายข้อ พบว่านิสิตหญิงจะเครียดในเรื่องอนาคตเกี่ยวกับการทำงานมากกว่านิสิตชาย และ Frydenberg & Lewis อ้างถึงใน Ayssoan และคณะ⁽⁵⁾ ก็พบว่าเพศหญิงมักจะกังวลและแสดงความวิตกกังวลกับปัญหามากกว่าเพศชาย ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของนันท์นิ ศุภมมงคล⁽⁶⁾ อาจเนื่องมาจากเครื่องมือที่ใช้ต่างกัน โดยใช้แบบวัดความวิตกกังวล STAI (FormY) ของสปิลเบอร์กเกอร์และคณะ (1983) ที่พัฒนาและแปลเป็นภาษาไทยโดยมาลาตี รุ่งเรืองศิริพันธ์ พบว่านิสิตทั้งเพศชายและเพศหญิงปริญญาตรีชั้นปีที่ 4 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีความวิตกกังวลต่อสถานการณ์และความวิตกกังวลประจำตัวไม่แตกต่างกัน

ปัจจัยในด้านระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษของนิสิตยิ่งดีขึ้น ทำให้มีความวิตกกังวลในการหางานทำน้อยลง เนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลและมีการใช้เกือบทุกลักษณะงาน เพราะฉะนั้นถ้าบุคคลใดมีภาษาอังกฤษที่ดีก็ย่อมมีโอกาสที่จะได้งานทำมากกว่า ซึ่งปัจจุบันนักศึกษาได้เล็งเห็นและตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษ สอดคล้องกับการศึกษาของไชยยศธงภักดี⁽⁷⁾ ที่พบว่านักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยเปิดสอนเพิ่มเติมมากที่สุด คือ คอมพิวเตอร์ธุรกิจ ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น ๆ จะได้นำความรู้ดังกล่าวไปประกอบอาชีพ และประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานได้

ปัจจัยด้านความสอดคล้องของความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมาของนิสิตมีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการหางานทำ ถ้ายังสอดคล้องมากก็จะทำให้มีความวิตกกังวลในการหางานทำน้อยลงอาจเนื่องมาจากนิสิตจะมีทิศทางในอาชีพที่

ชัดเจน มีการได้ฝึกงานซึ่งจะได้ประสบการณ์จากการทำงานจริง ๆ ทำให้มั่นใจในความสามารถของตนมากขึ้น และมักจะได้รับความสนใจจากผู้ว่าจ้างมากกว่า

จากการศึกษานี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเกรดเฉลี่ยสะสม (GPAX) กับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิต อาจเนื่องมาจากเกรดเฉลี่ยสะสมเป็นการรวมคะแนนของทุกวิชา ซึ่งบางวิชาไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ต้องการทำ และอาจเนื่องมาจากเมื่อพิจารณาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างพบว่าเกรดเฉลี่ยสะสมของนิสิตส่วนใหญ่ค่อนข้างดี อยู่ในระดับ 3.00 - 3.49 ดังนั้นเกรดเฉลี่ยสะสมที่ไม่ดีอาจไม่ใช่ปัจจัยที่ทำให้นิสิตวิตกกังวลในการหางานทำ ซึ่งแตกต่างจากผลการศึกษาของวรินทร รามสูต⁽⁴⁾ อาจเนื่องมาจากเครื่องมือที่ใช้ต่างกัน โดยใช้แบบสอบถามแหล่งความเครียดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น พบว่านิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความเชื่อว่าการรับเข้าทำงานในปัจจุบันจะพิจารณาจากผลการเรียนเป็นสำคัญทำให้กังวลกับเรื่องเกรดที่ไม่เป็นไปตามคาดหวัง กลัวว่าจะไม่ได้เกียรตินิยม

ตัวแปรความคาดหวังของบิดาและมารดาไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิต ซึ่งไม่สอดคล้องกับการศึกษาของปัทมา อินทร์พรหม⁽⁸⁾ ที่พบว่าผู้ปกครองที่มีความคาดหวังในตัวเด็กนักเรียนมากทำให้นักเรียนมีความเครียดมาก อาจเพราะบิดามารดาเห็นว่านิสิตชั้นปีสุดท้ายเป็นผู้ใหญ่แล้ว เป็นตัวของตัวเองมีเหตุผล และมีวิจรรณญาณ สามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้ด้วยตนเอง บิดามารดาเป็นเพียงผู้ให้คำแนะนำปรึกษา ซึ่งแตกต่างจากวัยนักเรียนที่กำลังจะสอบเข้ามหาวิทยาลัย บิดามารดาอาจเห็นว่าเป็นเด็กการตัดสินใจอาจผิดพลาดได้ เป็นไปได้ว่าจะตั้งความหวังให้ลูกเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง หรือเรียนในคณะที่จบออกมาหางานง่ายและรายได้ดี

เมื่อพิจารณาปัจจัยเรื่องระดับความสามารถทางด้านวิชาหลัก (วิชาเอก) ไม่พบความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตอย่างมีนัยสำคัญโดย Multiple linear regression ซึ่งเป็นไปได้ว่าระดับความ

สัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญทางสถิติจากการวิเคราะห์ตัวแปรที่ละคู่ นั้น อาจเป็นอิทธิพลของ confounding effect เช่นเดียวกับปัจจัยระดับความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษ ที่แต่เดิมไม่มีความสัมพันธ์กับความวิตกกังวลในการหางานทำที่ระดับ $p < 0.05$ ในการวิเคราะห์ตัวแปรที่ละคู่ หลังจากนำมาวิเคราะห์โดยวิธี Multiple Linear Regression มีค่า $p = 0.035$ ซึ่งอาจจะเป็นไปได้ว่าระดับความสัมพันธ์ที่เคยต่ำใน bivariate analysis อาจเป็นอิทธิพลของ confounding effect จากตัวแปรอื่นเช่นกัน สำหรับการแปลผลการวิจัยในครั้งนี้จำเป็นต้องพิจารณาถึงข้อจำกัดดังต่อไปนี้

1. เวลาที่ใช้ในการเก็บข้อมูลต้นเดือนธันวาคม 2549 ถึงต้นเดือนมกราคม 2550 อาจทำให้แนวโน้มของระดับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตแตกต่างจากการเก็บข้อมูลในช่วงเวลาที่นิสิตกำลังหางานทำจริง

2. เป็นไปได้ว่านิสิตที่ยินดีเข้าร่วมวิจัยอาจมีความวิตกกังวลแตกต่างจากกลุ่มที่ไม่เข้าร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในทิศทางที่น้อยกว่า การนำผลวิจัยครั้งนี้ไปใช้จึงควรระมัดระวังในการแปลผล เพราะผลสรุประดับความวิตกกังวลอาจต่ำกว่าค่าของประชากรเป้าหมายได้บ้าง

3. การวิเคราะห์โดยใช้ Multiple linear regression พบว่าค่า R^2 สามารถอธิบายปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตได้ร้อยละ 3.6 จึงอาจจะมีตัวแปรซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการหางานทำที่ต้องทำการศึกษาเพิ่มเติม ซึ่งอาจจะส่งผลให้สามารถอธิบายการเกิดความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตได้ต่างไปจากผลการศึกษาในครั้งนี้

สรุป

การศึกษาระดับความวิตกกังวลและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าค่ากลางของคะแนนความวิตกกังวลในการหางานทำเท่ากับ 58.9 ซึ่งค่าคะแนนรวมที่เป็นไปได้คือ 25 - 125 คะแนน นอกจากนี้พบว่าเพศหญิง ระดับความสามารถ

ทางด้านภาษาอังกฤษไม่ดี และความไม่สอดคล้องของ ความสนใจในอาชีพกับวิชาหลัก (วิชาเอก) ที่ได้เรียนมา สามารถอธิบายความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตได้ ผลการศึกษานี้ อาจใช้เป็นแนวทางกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการหาแนวทางส่งเสริมสุขภาพจิตและป้องกันปัญหาความวิตกกังวลในการหางานทำของนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณคนบดีคณะต่าง ๆ คณาจารย์ทุกท่าน และนิสิตปริญญาตรีชั้นปีสุดท้าย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างจริง

อ้างอิง

1. รัชณี ภูเพ็ชรกุล. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงานกับภาวะวิตกกังวลในกลุ่มวิศวกร โรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2536
2. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. สรุปผลการสำรวจภาวะการทำงานของประชากรเดือนมีนาคม พ.ศ. 2549 [ออนไลน์]. 2549 [เข้าถึงเมื่อ 22 พ.ค. 2549]. เข้าถึงได้จาก: http://service.nso.go.th/nso/data/02/02_files/workpop49/commumar.pdf
3. รังรอง งามศิริ. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของตัวแปรที่มีผลต่อความวิตกกังวลในการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540
4. วรินทร์ รามสูต. แหล่งความเครียดของนิสิตปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร]. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547

5. Aysan F, Thompson D, Hamarat E. Test anxiety, coping strategies, and perceived health in a group of high school student : a Turkish sample. J Genet Psychol 2001Dec; 162(4): 402 - 11
6. นันทินี สุขมงคล. ความวิตกกังวล การสนับสนุนทางสังคมและกลวิธีเผชิญปัญหาของนิสิตนักศึกษา. [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ ฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย; 2547
7. ไชยยศ ธงภักดิ์. การศึกษาปัจจัยที่ใช้ประกอบการเลือกอาชีพ และการเตรียมตัวของนักศึกษาสถาบันการศึกษาเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ ฯ: 2547
8. ปัทมา อินทร์พรหม. ความเครียดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเขตกรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ ฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548